

Aika: 03.12.2020 klo 17:30 - 18:39

Paikka: Virtuaalokokous - Teams

LUETTELO KÄSITELLYISTÄ ASIOISTA

§	Otsikko	Sivu
49	Kokouksen järjestäytyminen	3
50	Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (kuntalain 92 §)	4
51	Liikuntapalveluiden talousarvion 2020 määrärahan muutosesitys	5
52	Vastaus valtuustoaloitteeseen (kiinteistöjen käyttöasteen parantamisesta)	7
53	Kauniaisten digitalisaatio-ohjelma vuosille 2021-2023	14
54	Liikuntavaliokunnan kokousaikataulu keväällä 2021	16
55	Muut asiat	17

Läsnä:	Korpela Minna Hallbäck Johan Fagerlund Harri Schalin Ann-Charlotte Nevanlinna Jaakko Lauri Maija Karlsson Carl-Göran Pesonen Juha Backman Heidi Sarpaneva Sari Pynnönen Elina	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen jäsen jäsen jäsen varajäsen KH:n edustaja § 55 sivistystoimenjohtaja liikuntapaikkapäällikkö toimistos sihteeri
Poissa:	Nysten Patrick Paulasaari Kalle Lindholm-Ahlefeldt Anders	jäsen nuorisovaltuuston edustaja kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
Allekirjoitukset	Minna Korpela puheenjohtaja Hyväksytty sähköpostitse 8.12.2020	Elina Pynnönen sihteeri
Käsitellyt asiat	49 - 55	
Pöytäkirja tarkastettu		
Allekirjoitukset	Maija Lauri Tarkastettu 9.12.2020	
Pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäville	Kauniaisten kaupungin kotisivuilla 10.12.2020	
Todistaa	Mattias Karlsson ilmoitustaulun hoitaja	

Liikuntavaliokunta

§ 49

03.12.2020

Kokouksen järjestäytyminen

LIIKV 03.12.2020 § 49

Liikuntavaliokunta

- toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
- valitsee pöytäkirjantarkastajan.

Päätös:

Liikuntavaliokunta

- totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi,
 - valitsi Maija Laurin pöytäkirjantarkastajaksi.
-

Liikuntavaliokunta

§ 50

03.12.2020

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (kuntalain 92 §)

LIIKV 03.12.2020 § 50

Valiokunta, sen puheenjohtaja tai toimialajohtaja voivat kuntalain 92 §:n ja hallintosäännön 24 § 1 momentin mukaan ottaa käsiteltäväkseen alaisen viranhaltijan toimivaltaan siirrettyssä asiassa tehdyn päätöksen, jollei KH, sen puheenjohtaja tai kaupunginjohtaja ole ilmoittanut asian ottamisesta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kuntalain mukaan valiokunnan käsiteltäväksi ei kuitenkaan saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta tai toimitusmenettelyä koskevia asioita.

Valiokunnalle on kuntalain 92 §:n mukaisesti lähetetty viranhaltijoiden päätöspöytäkirjoja edellisen kokouksen jälkeen tehdyistä päätöksistä. Päätösluettelo on esityslistan **oheismateriaalina** luottamushenkilöiden Extrane-tissä. Puheenjohtajalle viranhaltijapäätökset on toimitettu sähköisesti hallintosäännön 25 §:n 3 momentin määräyksen mukaisesti.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Tämän varmistamiseksi valiokunnan jäsenten tulee ilmoittaa ennen kokousta sivistystoimenjohtajalle tai kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikölle ne viranhaltijapäätökset, joihin harkitsevat otto-oikeuden käyttämistä ja mielellään myös ne päätökset, joista muutoin toivovat lisätietoja kokouksessa.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee tiedokseen oheismateriaalista ilmenevät päätökset ja päättää olla käyttämättä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liikuntavaliokunta

§ 51

03.12.2020

Liikuntapalveluiden talousarvion 2020 määrärahan muutosesitys

453/02.02.00/2019

LIIKV 03.12.2020 § 51

Lisätiedot:

liikuntapaikkapäällikkö Sari Sarpaneva, puh. 050 380 7687
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Liikuntapalveluiden talousarvion toimintakatteen toteuma 31.10.2020 on 2,45 miljoonaa euroa (86,7 % talousarviosta, tavoitteellisen toteumaprosentin ollessa 83,3 %). Toimintatulojen toteuma on 69,9 % talousarviosta, toimintakulujen toteuma on 84,3 % talousarviosta.

Koronarajoituksista johtuen toimintatulot ovat toteutuneet alle talousarvion ja koko vuoden osalta toimintatulot tulevat alittamaan talousarviossa arvioidut toimintatulot.

Liikuntapaikat ovat olleet suljettuina 15.3. - 31.5.2020 välisen ajan, jolloin tulot näiltä osin jäivät kokonaan saamatta. Menetettyjä tuloja on uimahallin myynti – ja lipputuloissa ja uimahallin käyttövuorokorvauksissa, palloiluhallin käyttövuorokorvauksissa, koulujen liikuntasalien käyttövuorokorvauksissa ja pujottelurinteen käyttökorvauksissa.

Säästöä on vastaavasti syntynyt uinninvalvonnan keskeyttämisestä ja henkilöstömenojen osalta säästöä kertyi jonkin verran ilta- ja viikonloppulisten poistumisella, kun henkilökunta siirtyi tällöin yhteen arkipäivävuoroon.

Liikuntapaikat avattiin 1.6.2020 tarkoilla asiakasmäärärajoituksilla. Asiakasmäärät ovat pysyneet vähäisinä uimahallissa ja tulot ovat olleet alhaiset. Kulut puolestaan lisääntyivät asiakasmäärän valvonnan muodossa. Lisävalvontaa ostettiin sekä uima- että palloiluhalliin. Uimahallin lisävalvonta toteutettiin 1.6. - 31.7.2020 ja palloiluhallin lisävalvonta toteutettiin 1.6. - 25.6.2020, jonka jälkeen palloiluhalli suljettiin.

Menetettyjen tulojen ja säästyneiden kustannusten erotus arvioidaan olevan uimahallin osalta 57 000 euroa, palloiluhallin osalta 20 000 euroa, koulujen liikuntasalien osalta 20 000 euroa ja pujottelurinteen osalta 3 000 euroa.

Talouden toteuman ja nyt tiedossa olevien seikkojen perusteella voidaan arvioida, että liikuntapalvelut eivät tule pysymään talousarvion sitovassa toimintakatteessaan vaan hallituksen ja valtuuston käsiteltäväksi on valmisteltu määrärahan muutosesitys. Riski esitettävälle muutoksille on ollut tiedossa kesän jälkeen ja siitä on raportoitu muun muassa osavuosikatsauksen 2/2020 yhteydessä.

Esitetään talousarviovuoden 2020 määrärahan muutosta siten, että liikuntapalveluiden toimintatuloja alennetaan yhteensä 100 000 euroa kohdistuen seuraavasti:

- uimahallin palvelu- ja käyttövuorokorvaukset 57 000 eur
 - palloiluhallin käyttövuorokorvaukset 20 000 eur
-

Liikuntavaliokunta

§ 51

03.12.2020

- koulujen liikuntasalien käyttövuorokorvaukset 20 000 eur
- pujottelurinteen käyttökorvaukset 3 000 eur

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta esittää edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi, että liikuntapalveluiden talousarvion 2020 määrärahaa muutetaan alentamalla toimintatuloja yhteensä 100 000 euroa.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liikuntavaliokunta

§ 52

03.12.2020

Vastaus valtuustoaloitteeseen (kiinteistöjen käyttöasteen parantamisesta)

322/10.03.02/2019, 148/00.02.00/2019

LIIKV 03.12.2020 § 52

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kaupungin hallintosäännön 103 §:n mukaan valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista.

Valtuutettu Wahlstedt on laatinut valtuustoaloitteen 16.9.2019 (322/10.03.02/2019) kaupungin kiinteistöjen käyttöasteen parantamisesta:

”Kauniaisten kaupungin kiinteistöjen käyttöaste on selkeästi huonohko. Varsinkin sivistystoimen hallinnoimat kiinteistöt kuten mm koulut ovat koulujen päättymisen jälkeen pienellä käytöllä, paitsi liikuntasalit.

On syytä selvittää, mitkä kaupungin toiminnot tarvitsisivat lisää tilaa toiminnalleen, ja voisivatko nämä toiminnot sijoittaa kaupungin kiinteistöihin ilman lisäkuluja ja investointeja. Tiedossa on, että mm. musiikkiopisto tarvitsisi lisätiloja. Tarvitsevatko muut yksiköt?

Kiinteistömme tehokas käyttöaste voisi pienentää korjaus- ja investointitarpeita.”

Kaupunginhallituksen ja valtuuston puheenjohtajistolle ja valtuustoryhmien puheenjohtajille esitettiin 15.1.2020 vastaus aloitteeseen. Valtuusto kuitenkin 11.5.2020 päätti, että aloitteeseen vielä toivotaan kirjallinen vastaus. Tässä päivitetystä vastauksessa keskitytään sivistystoimen hallinnoimiin kiinteistöihin ja kuvataan, millaisia muutoksia vuokraustoiminnassa on tehty tilojen käytön tehostamiseksi, sekä millaisia muutoksia ja suunnitelmia tulevaisuudelle on tiedossa.

Sivistystoimen tilojen käytön periaate

Sivistystoimen hallinnoimien tilojen ensisijainen tarkoitus on palvella sivistystoimen ydintoimintojen palvelutoimintaa (oma toiminta tai ulkoistettu toiminta), sivistystoimen muuta palvelutoimintaa (esim. taiteen perusopetus) sekä kaupungin muiden toimialojen palvelutoimintaa. Sivistystoimen hallinnoimiin tiloihin on investoitu merkittävästi pääomaa. Sivistystoimen tavoitteena on tarjota hallinnoimansa tilat olemassa olevien tilojen ja tulevien tilainvestointien osalta mahdollisimman tehokkaaseen ja laajaan käyttöön niiden tilojen osalta, jotka soveltuvat myös ydintoiminnan ulkopuoliseen toimintaan.

Sivistystoimen tavoitteena on tarjota vuokrattavia tiloja (liikunta-, juhla ja kokoustiloja) asiakkaiden eri tarpeisiin kohtuulliseen hintaan ja näin maksimoida kaupungin tilojen käyttöä. Tavoite on Kauniaisten kaupunkistrategian tavoitteen 5.4 Kiinteistöt ja kalusta kunnossa ja käytössä mukainen. Vuoden 2019 talousarvioon on kirjattu toimenpiteeksi, että ”sivistystoimen

kiinteistöjen ja liikuntapaikkojen käyttöä analysoidaan ja tehostetaan” sekä ”Enkora- ja Optimaze-mittarit otettu käyttöön.” Vuoden 2020 talousarvioon on kirjattu seuraavat toimenpiteet:

”Sivistystoimen kiinteistöjen ja liikuntapaikkojen käyttöä tehostetaan. Kehitetään monitoimi- ja omatoimiratkaisuja kiinteistöissä ja etsitään ratkaisuja pitkittää aukioloaikoja. Järjestetään mahdollisuuksien mukaan omissa tiloissa väistötiloja korjausten aikana. Koulut suunnitellaan esteettömiksi.”

Tämän lisäksi tavoitteena on ”Mäntymäen koulukiinteistön osittainen avaaminen oppilaiden ja huoltajien iltakäyttöä varten”.

Haasteet aikaisemmin

Ennen vuotta 2017 jokainen yksikkö, esim. koulu, liikuntapalvelut tai kulttuuripalvelut, oli vastuussa hallinnoimiensa tilojen vuokraamisesta. Jokaisella koululla oli omia ilta- ja viikonloppuvahtimestareita ja esimiehenä toimi rehtorit. Liikuntapaikkojen vahtimestareina toimivat liikuntapaikkahoitajat tai laitospäälliköt. Kulttuuripalveluissa vahtimestaripalveluja järjestivät kulttuurituottaja sekä kaupungintalon vahtimestari.

Vuokrausjärjestelmä oli pirstaleinen ja kokonaiskuva kaupungin kaikista vuokrattavista tiloista puuttui. Ei ollut selkeää vastuuhenkilöä, jolla olisi ollut asiantuntijuutta ja kokonaisnäkemystä tilojen käytöstä. Laskutus ja asiakaspalvelu olivat koulusihteerien vastuulla vieden aikaa varsinaiselta koulusihteerin työltä. Liikuntaseurat, joilla oli toimintaa usealla koululla, tai esimerkiksi toimijat, jotka järjestivät muutaman päivän kestäviä suurempia tapahtumia, joutuivat asioimaan jokaisen koulun kanssa erikseen.

Vuonna 2016 nähtiin perusteltuna keskittää vuokraus- ja vahtimestaritoiminta. Muutostarvetta perusteltiin asiakaslähtöisyyden, turvallisuuden, selkeän vastuun sekä tuottavuuden ja taloudellisuuden näkökulmista.

Muutos sivistystoimen hallinnoimien tilojen vuokrausperiaatteisiin (2017)

Vuoden 2017 alusta tuli voimaan sivistystoimen hallinnoimien tilojen osalta yhteiset vuokrausperiaatteet.
(<http://kauniainenfi.oncloudos.com/kokous/20182746-3-2.PDF>)

Vuokraus- ja vahtimestaritoiminta keskitettiin yhden luukun periaatteen mukaisesti. Yhden luukun periaate tuottaa lisäarvoa tilojen käyttäjille, kun he saavat asiantuntevaa palvelua keskitetysti ilman asiointia lukuisten eri toimijoiden kanssa. Uudistuksessa tilojen vuokrahinnoitteluun luotiin yhtenevät periaatteet; tilojen vuokrauksessa noudatetaan maksuporrastusta (perushinta, alennettu hinta 1,2 ja 3).

Tilojen käytön tehostaminen oli keskeinen tavoite. Lasten ja nuorten toiminta sijoitetaan arki-iltoina alkuillan tunteihin ja aikuisten toiminta loppuillan. Käyttövuoroja jaettaessa otetaan huomioon hakijoiden toiminnan luonne ja laajuus sekä laatu ja määrä niin lasten ja nuorten kuin aikuisten kilpailu- ja harrastustoiminnassa. Huomioon otetaan myös eri toiminnan esim. liikuntalajien ja -muotojen vaatimukset tilojen (mm. liikuntapaikan)

suhteen. Lisäksi huomioidaan kokonaisvaltaisesti liikunnan- ja muun harrastamisen tarpeet tilojen ja liikuntapaikkojen suhteen. Kaikille kauniaislaisille hakijoille pyritään antamaan vähintään yksi vuoro jostakin kaupungin tilasta.

Ilta- ja viikonloppuvahtimestarit siirrettiin kouluilta liikuntaan ja yksi vakanssi muutettiin tilakoordinaattoriksi, joka palkattiin kesällä 2017 hoitamaan tehtävää. Koulujen tilojen vuokraaminen keskitettiin tälle yhdelle henkilölle. Tilakoordinaattori vastaa liikuntatilojen lisäksi kaikkien koulujen vuokrattavista tiloista sekä Villa Frosteruksen vuokrauksesta. Hän vastaa tilavuokrien säännöllisestä laskutuksesta sekä tekee tiivistä yhteistyötä vuokraukseen liittyen mm. kulttuuripalveluiden, varhaiskasvatuksen sekä Villa Bredan kanssa. Tilakoordinaattorilla on hyvä kokonaiskuva kaikkien kaupungin yksiköiden vuokrattavista tiloista, mikä mahdollistaa toimivan asiakaspalvelun. Lisäksi hän toimii yhteyshenkilönä seuroille sekä muille yhdistyksille ja järjestöille.

Syksyllä 2017 otettiin käyttöön sähköinen tilanvarausjärjestelmä Enkora, jonka käyttöönotosta vastasi tilakoordinaattori. Hän toimii järjestelmän yhteyshenkilönä sekä henkilökunnan kouluttajana. Enkoran myötä laskutus- ja sopimuskäytäntöä on saatu ketteräksi.

Sivistystoimen hallinnoimien tilojen uudistetut vuokrausperiaatteet käsiteltiin sivistystoimen lautakunnissa seuraavasti: suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 8.6.2016, ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 8.6.2016 ja sivistyslautakunta, liikuntalautakunta ja nuorisolautakunta 14.6.2016. Periaatteet astuivat uusien sopimusten osalta voimaan 1.8.2016, mutta pääasiassa otettiin käyttöön vuoden 2017 alusta.

Nykytilanne (2020)

Sivistystoimen kaikki tilat ovat nyt mukana Enkora-järjestelmässä, myös varhaiskasvatuksen (Kasaberget, Sansinpelto, avoin perhetoiminta) ja Villa Bredan tilat. Kirjaston galleria on myös lisätty järjestelmään marraskuussa 2020.

Vuoden 2017 muutoksen myötä on luotu hyvät rutiinit, ja tilakoordinaattorin ja koulujen välinen yhteistyö on toimivaa. Opettajat voivat nykyään seurata omien luokkahuoneidensa varauksia. Liikuntapalvelut taas saavat kouluilta listan vuokrattavista tiloista ja tämän mukaan tarjoaa niitä asiakkailleen. 2017 muutosten ansiosta liikuntapalveluiden ja liikuntaopettajien yhteistyötä on pystytty kehittämään, ja tämän myötä liikuntatilojen käyttöä on saatu tehostettua. Koulujen käytössä olevia tiloja on päiväaikaan (8-16.00) saatu myös muiden asiakkaiden käyttöön. Tämä on toteutunut erityisesti jäähallilla sekä palloiluhallissa Enkoran avulla.

Aiemmin jokaisella koululla oli yksi arki-ilta, jolloin liikuntasali oli koulun omassa käytössä. Vuonna 2020 liikuntavuorojen kysyntään vastaamiseksi kouluilta on saatu vapautettua lisätunteja arki-illoille, kun koulujen käyttämää aikaa on vähennetty. Esim. Granhultsskolanilla ja Hagelstamska skolanilla on omassa käytössä kaksi tuntia yhtenä arki-iltana (19-21).

Kaikkien koulujen liikuntasaleja sekä Kasavuoren koulun ja Svenska skol-

centrumin luokkatiloja on mahdollista vuokrata Enkoran kautta. Luokkahuoneiden iltakäyttö on vähäistä, sillä tämän tyyppisille tiloille ei ole samalla tavalla kysyntää iltaisin ja viikonloppuisin toisin kuin liikuntatiloille. Luokkahuoneiden osalta vuokrahinnoittelua olisi ehkä syytä miettiä uudelleen, sillä asiakaskyselyiden mukaan luokkahuoneista kiinnostuneet asiakkaat järjestävät toimintaa lähinnä aikuisille, mutta vuokrausperiaatteiden mukaisesti hinnoittelussa suositaan paikallisten lasten ja nuorten toimintaa.

Koulut voivat edelleen itse käyttää omia tilojaan, kuten luokkahuoneita, omaan iltatoimintaansa esim. vanhempainiltoihin ja kehityskeskusteluihin tms. opettajan johdolla tapahtuviin kokoontumisiin.

Koulujen kaikki tilat eivät siis ole vuokrattavissa eikä tämän hetkisen kysynnän mukaan siihen ole tarvettakaan. Vuoden 2020 koronavirustilanne on osaltaan vaikuttanut tavoitteeseen koulukiinteistöjen osittaisesta avaamisesta oppilaiden ja huoltajien iltakäyttöön. Epidemian takia on pyritty välttämään ulkopuolisten ihmisten vierailua koulukiinteistöissä, mikä vaikuttaa myös tilojen iltakäyttöön.

Musiikkiopiston toiveeseen on vastattu ja nyt myös Mäntymäen musiikki-luokka on heidän käytössään, kuten Kasavuoren koulun sekä skolcentrumin musiikkiluokatkin. Joulukuussa 2019 Mäntymäen koululle saatiin sähkölukot, mikä mahdollistaa Kauniaisten musiikkiopiston pääsyn musiikkisaliin ilman vahtimestaria (vahtimestarin palkkamenot alakouluissa ovat n. 70 000 e/v). Sähkölukko on suunnitteilla myös Svenska skolcentrumiin. Valtuusto päättää siitä talousarvio 2021 -käsittelyssä 14.12.2020.

Jonkun verran on tullut tilavuokrakyselyitä pieniltä toimijoilta Helsingistä tai Espoosta, joilla on kauniaislaisia asiakkaita. He olisivat asiakkaiden toiveesta halunneet järjestää toimintaa Kauniaisissa, mutta tällä hetkellä voimassa olevien vuokrausperiaatteiden ja hinnaston mukaan kustannukset ovat liian korkeat, joten näistä suunnitelmista on täytynyt luopua.

Kauniaisten kulttuuripalvelujen toimipaikkoja Uutta Paviljonkia, Vallmogårdia sekä Villa Junghansia vuokrataan ulkopuoliseen käyttöön esim. juhlia, kokouksia ja seminaareja varten. Vuokraustoiminta on tärkeä osa kulttuuripalvelujen toimintaa ja kulttuuripalvelujen isoin tulolähde.

Muu tilankäyttö

Omatoimikirjasto-konsepti on melkein tuplannut kirjaston aukioloaikaa: vuonna 2018 asiakaspalvelua oli yhteensä 2404 tuntia ja omatoimipalvelua 2264 tuntia. Kirjastokäyntien määrä on kasvanut noin 20 prosenttia, mikä tarkoittaa noin 20?000 lisäkäyntiä.

Vuonna 2019 DigiLabissa oli noin 1450 käyntiä. Keväällä 2020 hyväksyttiin DigiLabin toimintaperiaatteet, joissa on sovittu käytännöistä. Päiväsaikaan tilaa käyttävät esimerkiksi koulut ja päiväkodit. Ne tilaavat silloin vuoroja oppimisympäristöjen kehittäjältä. Elektronisen lukitusjärjestelmän avulla DigiLabin aktiivinuoret pääsevät sisälle tiloihin arkipäivisin klo 14-19. Nuorilla on myös mahdollisuus hyödyntää DigiLabin tiloja omiin projekteihinsa. Nuorisotyöntekijät ovat järjestäneet kerhoja DigiLabissa. Muuten pääsy DigiLabiin on rajoitettua, koska paikalla ei ole henkilökuntaa. Syksyllä 2020

Liikuntavaliokunta

§ 52

03.12.2020

on DigiLabiin asennettu sensorit laskemaan kävijöitä. Vuonna 2022 Digi-Lab siirtyy nuorisotaloon, mikä alustavasti parantaa saavutettavuutta.

Keskuskenttä on auki klo 7-22 välillä. Sinne on asennettu portit, joissa on kävijälaskuri, ja kävijämäärätalasto on työn alla. Lisäksi kentälle on tehty kaapelointi ja kameroita on tulossa.

Palloiluhallin ovet ovat avoinna arkisin klo 15-22. Lisäksi palloiluhallia voi käyttää klo 8-15 varaamalla vuoron.

Väistötiloja on järjestetty omissa tiloissa (väliaikaisen kevytrakennuksen hinta: kuntatekniikka n. 40 000 ja vuokra 48 000 e/v). Esimerkiksi nuorisopalvelut ovat väliaikaisesti toimineet kirjastossa ja kaupungintalolla. Koulu-tiloja on remontoitu ja väistötiloina on toimineet esim. koulun muut tilat, sivistystoimen muut tilat tai opetustoimintaan soveltuvat vuokrattavat väliaikaistilat. Päiväkoti- ja kouluverkkotoimikunta otti myös kantaa eri tulevaisuuden väistötilaratkaisuihin.

Talousarvion tunnusluvut tilojen käytöstä

Talousarvion tunnusluvut kuvastavat tilojen käyttöä. Kirjaston, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden osalta tilojen käyttöastetta seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä. Taulukosta voidaan havaita, että uimahallin kävijämäärä on noussut vuodesta 2017 vuoteen 2019 yli 35 prosenttia. Jäähallin ja palloiluhallin käyttöastetta on niin ikään saatu nostettua vuodesta 2017.

Sivistystoimen tilojen käyttötunnit kasvoivat vuosien 2018-2019 välillä yli 30 prosentilla. Tilavaraukset ovat pääosin kauniaislaisten seurojen, yhdistysten ja yksityishenkilöiden tekemiä, poikkeuksena Villa Frosterus ja avoin perhetoiminta.

Tulevia muutoksia, hankkeita ja suunnitelmia

Valtuusto teki 11.05.2020 muutoksia hallintosääntöön (9 §): kulttuuri-, nuoris- ja liikuntavaliokunta yhdistyvät yhdeksi valiokunnaksi 1.6.2021 alkaen. Lisäksi hallintosääntöön (21 §) tehtiin muutos, jonka mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunta päättää sivistystoimen hallinnoimien, kunkin tulosalueen vuosittain määrittämien tilojen vuokraamisesta ja käyttöön luovuttamisesta perustoiminnan ulkopuoliseen käyttöön, sekä tällöin myös tiloista perittävistä maksuista ja vuokrista.

KH päätti 27.1.2020 § 21 asettaa toimikunnan arvioimaan koulu- ja päiväkotiverkon rakenteita ja muutostarpeita. Toimikunnan esityksen mukaisesti vuoden 2021 aikana aloitetaan esiopetuksen tilojen korjaus Granhultsskolassa. Tämän on tarkoitus valmistua vuonna 2022. Tämä tehostaa merkittävästi alakoulun tilankäyttöä ja mahdollistaa pitkällä tähtäimellä, että voidaan luopua Grankottenin kiinteistöistä. Grankottenin kiinteistöä varataan kuitenkin mahdollisiin väistötarpeisiin, joita voidaan tarvita kasvavan suomenkielisen oppilasmäärän takia.

Anemone-kiinteistö korjataan päiväkodiksi. Tämän on tarkoitus valmistua vuonna 2022. Tässä yhteydessä voidaan tarkastella, pystyykö varhaiskas-

Liikuntavaliokunta

§ 52

03.12.2020

vatus luopumaan sille väliaikaisesti osoitetuista tiloista, Bergasta ja Oasenista.

Hankesuunnitelmaa laaditaan vuoden 2021 aikana koskien Kasavuoren A-osan käyttöä Kasavuoren koulun, Kauniaisten lukion ja kansalaisopiston tarpeisiin, mikä tarkoittaa, että voidaan luopua nykyisestä Petran kiinteistöstä. Lisäksi suunnitellaan suomenkielinen alakoulu, johon kuuluu myös esikoulu (0-6 lk).

Sähkölukko on vuonna 2021 suunnitteilla Svenska skolcentrumiin, ja samalla luovutaan ilta- ja viikonloppuvahtimestarista. Säästö on noin 35 000 euroa. Valtuusto päättää ratkaisusta talousarvio 2021 -käsittelyssä 14.12.2020.

Tulevaisuudessa voidaan mahdollisesti selvittää koulukiinteistöjen osittaisista avaamista oppilaiden ja huoltajien iltakäyttöön erityisjärjestelyt huomioiden. Ensin on kuitenkin kartoitettava tilojen turvallisuusasiat, sisältäen muun muassa kalusteiden sijoittelut ja poistumistiet sekä paloturvallisuus. On selvitettävä, mitä koulutiloja olisi mahdollista käyttää erityisjärjestelyin ja mitä ei ole.

Uuden paviljongin ja Villa Junghansin tehokkaaseen käyttöön ja käyttäjäystävällisyyteen on syksyn 2020 aikana panostettu palkkaamalla osa-aikainen vahtimestari-tekniikko. Vahtimestari-tekniikko vastaa siitä, että tilojen käyttö, valo- ja äänitekniikka sekä turvallisuusjärjestelyt ovat ajantasaiset ja asiakkaille selkeät.

Villa Junghansin tilat otetaan entistä tehokkaampaan käyttöön. Tämä tarkoittaa sitä, että osa kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksiköistä (kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden hallinto) siirtyy kaupungin etätyömahdollisuudet huomioiden Villa Junghansissa oleviin tiloihin 1.1.2021. Villa Junghansissa sijaitsevan paikallishistoriallisen arkiston toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä maakuntamuseon (Helsingin kaupunginmuseon) kanssa syksyllä 2020. Tiloissa toimivan Kauniaisten Musiikkijuhlien kanssa käydään keskustelua yhteisen toimintamallin löytämiseksi. Järjestely on määrä jatkua siihen asti, että Nuorisotalo on saneerattu (KULTV 27.10.2020 § 39). Todettakoon, että Villa Junghansin suunniteltua teknistä saneerausta koskeva hanke siirtyy eteenpäin.

Nuorisotalon korjaustyön luonnossuunnitelmat ja kustannusarvio on hyväksytty kesäkuussa 2020. Keväällä 2020 järjestettiin tulevien käyttäjien kanssa osallistuvia työpajoja, missä käytettiin palvelumuotoilumetodeja. Korjaustyöt tullaan pääosin suorittamaan vuonna 2021 ja ne valmistuvat keväällä 2022. Nuorisotalossa (1100 m²) tulee olemaan lukuisia eri toimijoita ja runsaasti erilaista toimintaa, mikä tulee tehostamaan järkevää tilankäyttöä. Nuorisotalon kunnostuksen yhteydessä mm. DigiLab tulee muuttamaan, mikä mahdollistaa vielä paremman synergian nuorisopalvelujen ja esim. taide- ja musiikkitoiminnan kanssa. DigiLabille tarkoitettussa tilassa on oma sisäänkäynti, jonka elektronisen lukitusjärjestelmän kautta DigiLabin käyttäjät pääsevät tilaan. Myös esimerkiksi nuorisotalon toisen kerroksen tiloja voidaan hyödyntää DigiLabin kurssitoimintoihin päiväsaikaan.

Tekeillä on kaupungin uudet verkkosivut, joihin tulee muun muassa sel-

Liikuntavaliokunta

§ 52

03.12.2020

keämmät ja keskitetyt tiedot tilojen vuokraamisesta. Nykyisin tieto on hajallaan eikä ole kovin käyttäjäystävällinen.

Liikuntavaliokunta käsittelee asian 3.12.2020, nuorisovaliokunta 8.12.2020, suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta 9.12.2020, ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta 15.12.2020 ja kulttuurivaliokunta 16.12.2020. Valiokunta pyytää sosiaali- ja terveysvaliokunnalta sekä yhdyskuntavaliokunnalta lausunnon heidän toimivaltaan kuuluvista tiloista.

Liitteet:

1. Tunnusluvut tilojen käytöstä
2. Vuoromyynti ja vuokratulot
3. Nuorisotalon toimijat ja toiminta
 - Valtuustoaloite 16.9.2019

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee vastauksen aloitteeseen tiedoksi ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Valiokunta pyytää sosiaali- ja terveysvaliokunnalta sekä yhdyskuntavaliokunnalta lausunnon heidän toimivaltaan kuuluvista tiloista.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liikuntavaliokunta

§ 53

03.12.2020

Kauniaisten digitalisaatio-ohjelma vuosille 2021-2023

186/07.00.00/2018

LIIKV 03.12.2020 § 53

Lisätietoja:

tietohallinnon kehittämispäällikkö Tuija Gustavsson, puh 050 337 4997
hallintojohtaja Camilla Söderström, puh 050 411 0205
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kauniaisten kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.3.2018 (§ 4) kaupunkistrategian vuosille 2018-2022. Yhtenä strategian teemana on fiksun toiminnan, talouden ja yhteistyön Kauniainen. Teeman yksi alatavoite on helppokäyttöiset, kaikki ikäryhmät huomioivat digipalvelut, ja konkreettisena toimenpiteenä digitalisaatio-ohjelman laatiminen kevään 2018 aikana.

Kaupungin ensimmäisen digitalisaatio-ohjelman puitteissa saatiin 61 hanketta maaliin, 26 hanketta oli työn alla ja 3 vielä aloittamatta (tilanne 30.9.2020). Kaupungin toinen digitalisaatio-ohjelma jatkaa ensimmäisen ohjelman viitoittamaa tietä.

Kauniaisten digitalisaatio-ohjelmassa määritellään keinot, joilla kaupunki voi toteuttaa strategian viittä painopistealuetta. Ohjelmassa on pyritty huomioimaan monitasoinen kompleksisuus, joka vaikuttaa kokonaisuuteen. Vaikuttavia asioita ja reunaehtoja ovat kaupungin omien strategisten pääpainopisteiden lisäksi julkisten tietohallintojärjestelmien kehittämishankkeet, kansallinen ja EU-lainsäädäntö, EU:n digitavoitteet, Suomen digitavoitteet, nykYTEknologia sekä kaupungin tietohallinnon nykytilan asettamat rajoitteet. Kauniaisten digiloikassa huomioidaan myös kansainvälisen ICT-alan tutkimus- ja konsultointiyritys Gartnerin ennustamat globaalit trendit.

Liitteenä oleva Kauniaisten digitalisaatio-ohjelma vuosille 2021-2023 jatkaa kaupungin toimintakulttuurin uudistamista vastaamaan tietoyhteiskunnan tarpeita. Tämän uudistamisen edellytyksenä ja mahdollistajana on digitaalinen teknologia ja sen laajamittainen käyttö kaikilla toimialoilla.

Ohjelman toteuttaminen mahdollistaa Kauniaisten kaupungin digiloikan jatkamisen. On mahdollista, että maailman muuttuessa ja teknologioiden kehittyessä ripeää tahtia ohjelmaa joudutaan tarkentamaan tai muuttamaan jo ennen sen päättymistä.

Huomioita digiohjelmasta koskien sivistystoimintaa

Digitalisaatiota sivistystoiminnassa on kehitetty hyvin viime vuosina. Ylipääntään koko sivistystoiminnassa kehityksen resurssit on huomioitu ja oppimisympäristöjen kehittäjä edistää digitalisaatiota koko toimialalla. Luottamus-kulttuuri ja kokeilukulttuuri toimivat hyvin yksiköiden tasolla ja mahdollistavat menestyksekkään kehittämisen.

Kauniaisten sivistystoimi on brändännyt digitalisaatiota KokoHelaGrani-hankkeen (KHG) puitteissa jo monen vuoden ajan. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on toimia tulevaisuusorientoituneesti, poikkihallinnollisesti,

Liikuntavaliokunta

§ 53

03.12.2020

ilman siiloutumista, ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla. KHG-toimintaa sekä digitalisaation jalkauttamista jatketaan sivistystoimessa vuosina 2021–2023.

Visionamme: Haluamme, että oppilailamme ja asiakkaillamme on parhaat ikinä tulevaisuuden teknologiataidot, jolloin heidän mahdollisuutensa menestyä elämässä ja työelämässä ovat ainutlaatuiset.

Selvitämme mahdollisuutta liittyä mukaan Vantaan DigiOne -hankkeeseen. DigiOne alustan tavoitteena on auttaa oppijaa keskittymään oppimiseen ja opettajaa oppimisen tukemiseen opetussuunnitelma ja pedagogiikka edellä, sekä tarjota yhdenvertaisemmat lähtökohdat oppimiselle. Järjestelmiä integroivan alustan avulla haetaan mahdollisuuksia mm. automatisoida hallinnon työtä ja koota yhteen tietoa eri lähteistä johtamisen ja päätöksenteon tueksi.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta merkitsee tiedoksi digitalisaatio-ohjelman ja toteaa kaupunginhallitukselle, että digiohjelma on laadittu yhteistyössä sivistystoimen kanssa ja vastaa sivistystoimen digitalisaation kehittämistarpeita tulevina vuosina.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liikuntavaliokunta

§ 54

03.12.2020

Liikuntavaliokunnan kokousaikataulu keväällä 2021

LIIKV 03.12.2020 § 54

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Hallintosäännön mukaan toimielin päättää kokousajankohdistaan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen. Kokous voidaan pitää sähköisesti.

Kokouskutsussa on ajan ja paikan lisäksi ilmoitettava käsiteltävät asiat. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille kokouksessa läsnäoloon oikeutetuille vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta.

Valiokunnan kokousaikataulu laaditaan kaupunginhallituksen, kaupunginvaltuuston ja sivistystoimen neljän muun valiokunnan kokoukset huomioiden.

Liikuntavaliokunnan kokousaikatauluksi keväällä 2021 ehdotetaan seuraavaa:

ke	17.02.2021	klo 17:30
to	16.03.2021	klo 17:30
to	29.04.2021	klo 17:30

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta hyväksyy kokousaikatauluksi keväällä 2021 seuraavaa:

ke	17.02.2021	klo 17:30
to	16.03.2021	klo 17:30
to	29.04.2021	klo 17:30

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liikuntavaliokunta

§ 55

03.12.2020

Muut asiat

LIIKV 03.12.2020 § 55

- Liikuntapaikkapäällikkö kertoi tämän hetkisestä korona tilanteesta; kaikki sisäliikuntapaikat ovat suljettuina 20.12 saakka. Ulkokentät ovat lasten ja nuorten harrastustoiminnan ulkopuolella kuntalaisten käytössä.
- Sivistystoimenjohtaja kertoi liikuntapaikkahoitajien selvityksestä; liikuntapaikkahoitajat pysyvät liikuntatoimen alaisuudessa KH päätöksen 2.11. mukaan.
- Sivistystoimenjohtaja kertoi liikuntapaikkaohjelmasta, jota päivitetetään.
- Sivistystoimenjohtaja ja liikuntapaikkapäällikkö kertoivat Alpinen apupaketista.
- Valiokunta kävi keskustelua Padel-kentistä.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Kauniaisten kaupungin kirjaamosta (katso yhteystiedot oikaisuvaatimusohjeen alla).

Muutoksenhakukiellot ja kieltojen perusteet

Kuntalain 136 §:n (410/2015) mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55

Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja lakiviittaukset:

Oikaisuvaatimusohje

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi kuntalain 134 §:n 1 mom. (410/2015) mukaan tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät:

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Työsopimussuhteeseen ottamisesta tai päättämisestä voidaan kuitenkin tehdä oikaisuvaatimus vain jos perusteina ovat, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja yhteystiedot:

Liikuntavaliokunta		
Kauniaisten kaupunki	Sähköposti:	kirjaamo@kauniainen.fi
Kirjaamo	Puh.	09 50561
Kauniaistentie 10	Faksi:	09 5056 535
PL 52, 02701 KAUNIAINEN	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–15.45

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja muoto

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava 1) päätös, johon haetaan oikaisua, 2) se, millaista oikaisua vaaditaan ja 3) millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös saadaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitusosoitus

Alla mainittuihin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, 2) päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. Valitusperusteena ei voida käyttää sitä, että päätös on yksityisoikeudellisten säännösten vastainen. Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Muun lain nojalla tehdyn oikaisuvaatimuksen tai valituksen osalta muutoksenhakuoikeus määräytyy sen lain mukaan.

Valitusviranomainen

Viranomaisena, jolle valitus tehdään, ja yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus	Sähköposti:	helsinki.hao@oikeus.fi
Tuomioistuimet-talo	Puh.	029 56 42000
Kirjaamo	Faksi:	029 56 42079
Radanrakentajantie 5	Kirjaamon aukioloaika:	klo 8.00–16.15
00520 HELSINKI		

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kunnallisvalitus, pykälät: Valitusaika 30 päivää
(katso erillinen muutoksenhakuohje kaava- ja rakennusjärjestysasioissa)

Hallintovalitus, pykälät: Valitusaika päivää
(katso erillinen muutoksenhakuohje)

Muu valitusviranomainen (katso erillinen muutoksenhakuohje)

pykälät: Valitusaika päivää

Kunnallisvalitusaika ja sen alkaminen

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja se on toimitettava valitusviranomaisen kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana. Asian katsotaan kuitenkin tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Kunnallisvalituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite (esim. sähköpostiosoite), johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 32 §).

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus voi tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan periä muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksun (260 euroa 1.1.2019 alkaen (asetus 1383/2018)).